

МОДЕЛЬ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМКИ ЯК ОДНА ЗІ СТАЛИХ ЕКОНОМІЧНИХ БІЗНЕС-МОДЕЛЕЙ

КРИШТАЛЕВИЧ Марія

msshakrish3@gmail.com

ПЕТРЕНКО Ольга

Leka_m@ukr.net

Одеський державний аграрний університет

Реалії сучасного життя вимагають від економіки держав усього світу шукати нові моделі господарювання. Серед актуальних проблем, які постають перед економікою у наш час, можна виділити значне зростання дефіциту сировини та енергетичних ресурсів, збільшення майданів та полігонів для зберігання виробничих та побутових відходів, а також значне забруднення навколишнього середовища.

З цієї причини суспільство має переосмислити звичайні моделі економіки. Отже, в наш час все більше уваги має приділятися концепції циркулярної економіки, яка заснована на принципі дбайливого використання всіх ресурсів, в тому числі і вторинних, безвідходне та екологічно чисте виробництво.

Як зазначив Дмитро Баюра у своїй статті циркулярна економіка — альтернативна економічна модель, що заснована на реалізації замкнутих циклів в процесах виробництва, обігу та споживання. [2] (рис. 1).

Рис. 1. Циркулярна економіка

Модель циркулярної економіки характеризується такими особливостями:

- Зменшенням відходів. Ця модель фокусується на зменшенні відходів та забруднення довкілля.
- Ефективним використанням ресурсів. Вона використовує ресурси максимально ефективно, подовжуючи термін служби продуктів та матеріалів.
- Новими бізнес-можливостями. Ця модель створює нові бізнес-можливості, пов'язані з рециклінгом, оновленням та повторним використанням продуктів.

В країнах ЄС напрацьовано багато різних моделей циркулярної економіки, які відрізняються за своїми цілями, масштабами та сферами застосування. Деякі моделі фокусуються на певних секторах економіки, наприклад, на переробленні відходів або на будівництві. Інші моделі мають більш широкий спектр дії та охоплюють всю економіку.

Стратегічні підходи до циркулярної економіки в Німеччині, Нідерландах та Франції полягають у розвитку власної стратегії циркулярної економіки з урахуванням національних особливостей та викликів. Німеччина відома своїм високим рівнем інноваційності та технологічного розвитку, що відображається в її підходах до циркулярної економіки.

Нідерланди акцентують увагу на співпраці між різними галузями та застосуванні принципів циркулярної економіки на всіх рівнях управління.

Розглянемо відмінності циркулярної економіки в різних країнах світу. Німецька модель циркулярної економіки фокусується на економії ресурсів та екоінноваціях. Німеччина має великий промисловий сектор, що впливає на її модель циркулярної економіки, зосереджуючись на зменшенні відходів та оптимізації використання ресурсів у виробництві.

Нідерландська модель циркулярної економіки фокусується на повторному використанні та переробленні відходів. Нідерланди, будучи країною з обмеженими природними ресурсами, активно використовують підходи до циркулярної економіки для забезпечення сталості та ефективного використання ресурсів.

Французька модель циркулярної економіки фокусується на розвитку екопромислових зон. Франція звертає увагу на розвиток екологічних ініціатив та стимулювання циркулярного використання ресурсів через законодавство та фінансові заходи.

Не зважаючи на велику кількість відмінностей циркулярна економіка в країнах ЄС має і спільні риси (рис. 2).

Рис. 2. Спільні риси циркулярної економіки в країнах ЄС

Німеччина і Нідерланди активно інвестують у дослідження та розвиток для підтримки інноваційних технологій та бізнес-моделей у сфері циркулярної економіки. Франція сприяє створенню інноваційних екосистем та підприємств, спрямованих на зменшення відходів та використання вторинних ресурсів.

У всіх трьох країнах спостерігається активна взаємодія між урядом, громадськістю та приватним сектором у реалізації цілей циркулярної економіки. Заходи сприяють формуванню сприятливого середовища для розвитку циркулярних бізнес-моделей та ініціатив.

Підприємці України активно використовують сталі економічні бізнес-моделі, спрямовані на забезпечення стійкого економічного зростання. Ці моделі базуються на принципах ефективного використання ресурсів, оптимізації процесів та мінімізації витрат. Підприємства в Україні вдосконалюють свої сталі бізнес-моделі, зокрема, шляхом впровадження інноваційних технологій та підвищення конкурентоспроможності.

Українські компанії дедалі більше переходять до моделі циркулярної економіки, спрямованої на зменшення відходів та оптимізацію використання ресурсів. Ці підприємства активно залучають технології перероблення та вторинного використання матеріалів для створення продуктів із мінімальним негативним впливом на навколишнє середовище. Застосування циркулярної економіки допомагає зменшити екологічний слід бізнесу та сприяє сталому розвитку.

Отже, циркулярна економіка України активно розвивається, в тому числі враховуючи досвід європейських держав. Останнім часом Україна досягла певних успіхів у сфері ефективної переробки вторинної сировини, екологічно чистого та безвідходного виробництва, а також захисту довкілля.

Список використаних джерел

1. Модель циркулярної економіки [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://business.diia.gov.ua/handbook/impact-investment/model-cirkularnoi-ekonomiki> (дата звернення 07.02.2024)
2. Циркулярна економіка — майбутнє успішної України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://e-b.com.ua/cirkulyarna-ekonomika-maibutnje-uspisnoyi-ukrayini-2167> (дата звернення 08.02.2024)
3. Еллен Макартур. Інструментарій для розробників політики «Циркулярна економіка». [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.ellenmacarthurfoundation.org/assets/downloads/publications/ElleMacArthurFoundation_PolicymakerToolkit.pdf (дата звернення: 09.02.2024).